

Reglement klokkenluidersregeling

Dit reglement moet ervoor zorgen dat werknemers van onze organisatie en externen die met ons samenwerken, die inbreuken willen melden op de geldende wet- en regelgeving, dit op een veilige manier kunnen doen via interne en externe meldpunten. Met deze klokkenluidersregeling voldoet de gemeente Retie zo aan art.III60/1 t.e.m. art.III60/13 van het bestuursdecreet, die de Vlaamse vertaling vormt van de klokkenluidersrichtlijn 2019/1937 van het Europees Parlement.

Voor wie?

Personeelsleden van de gemeente Retie, inclusief het OCMW, die inbreuken vast stellen op de geldende wet- en regelgeving kunnen dit melden aan het interne meldpunt van het bestuur. Ze kunnen ook melding maken bij het externe meldpunt als:

- ze menen dat de inbreuk intern niet doeltreffend behandeld kan worden;
- of als er een risico bestaat op represailles.

Dit moet niet gemotiveerd worden bij het externe meldpunt. Het interne meldpunt geniet echter steeds de voorkeur.

Andere personeelsleden die een werkrelatie hebben met het lokaal bestuur van Retie (consultants, leveranciers, sollicitanten, stagairs, politieke mandatarissen,...) kunnen een melding maken bij het externe meldpunt. Dit is Audit Vlaanderen.

Het niet-gesubsidieerd personeel van de gemeentelijke basisschool valt ook onder deze klokkenluidersregeling. Het gesubsidieerd personeel van de gemeentelijke basisschool valt onder een aparte klokkenluidersregeling voor het onderwijs.

Meldingskanalen

Intern meldpunt

Het intern meldpunt is de algemeen directeur. Medewerkers kunnen steeds bij de ondersteunende diensten van de algemeen directeur terecht voor onafhankelijke informatie en advies over beschikbare remedies en procedures, die bescherming bieden tegen represailles en over de rechten van de betrokken persoon (d.i. de natuurlijke persoon of overheidsinstantie die de melder aanduidt als de persoon aan wie de inbreuk wordt toegeschreven of met wie die persoon in verband wordt gebracht).

Extern meldpunt

Het extern meldpunt is Audit Vlaanderen: <https://www.auditvlaanderen.be/klokkenluiden>.

Openbaarmaking

Een melder kan er ook voor kiezen om de informatie meteen openbaar te maken. Ook in dat geval is hij/zij beschermd tegen represailles, maar enkel als aan volgende voorwaarden is voldaan:

- de melder heeft eerst intern en extern, of enkel extern gemeld, maar er werden geen passende maatregelen genomen binnen de 3 maanden na ontvangst van de melding door het meldpunt;
- of 1 van volgende situaties doet zich voor
 - o de inbreuk kan een dreigend of reëel gevaar zijn voor de het algemeen belang;

- er bestaat naar aanleiding van de externe melding een risico op represailles of het is niet waarschijnlijk dat de inbreuk doeltreffend wordt behandeld door de bijzondere omstandigheden van de zaak.

Melding aan fout meldpunt

Als de melder de melding richt aan een onbevoegd personeelslid of onbevoegde overheidsinstantie, dan stuurt dat personeelslid of instantie de melding zo snel mogelijk op een veilige manier door naar het interne meldpunt. De melder krijgt onmiddellijk bericht van die doorzending.

Hoe melden

De melding kan schriftelijk (via mail of brief), telefonisch of fysiek gericht worden aan het interne meldpunt:

- Schriftelijk via brief: richt de brief aan de algemeen directeur. Vermeld duidelijk op de brief dat hij vertrouwelijk is.
- Schriftelijk via mail: naar klokkenluider@retie.be
- Telefonisch: als de melder ermee instemt, kan het gesprek opgenomen worden en/of kan er een verslag gemaakt worden van het gesprek. In het geval van een verslag, kan de melder het verslag nalezen, controleren, corrigeren en voor akkoord ondertekenen.
- Fysiek: de melder kan een afspraak maken bij het interne meldpunt voor een fysieke ontmoeting binnen een redelijke termijn. Ook hier kan, mits instemming van de melder, verslag van gemaakt worden, dat de melder kan nalezen, controleren, corrigeren en voor akkoord ondertekenen.

Externe meldingen kunnen aan Audit Vlaanderen worden overgemaakt via het e-loket: <https://www.auditvlaanderen.be/klokkenluiden>.

Zowel de melder zelf, als de identiteit van eventuele derden worden vertrouwelijk behandeld. Meldingen kunnen ook anoniem gebeuren.

Wanneer is iets een melding

De klokkenluidersregeling betreft meldingen die betrekking hebben op de werkcontext, waarbij personen na melding het risico lopen op represailles bv. inbreuken op deontologische codes. De klokkenluidersregeling biedt dus bescherming aan personen die kwetsbaar zijn tegenover de personen van wie ze afhankelijk zijn voor hun werk bv. ambtenaar vs. mandataris, medewerker vs. diensthoofd,... Deze regeling geldt dus niet voor burgers; voor hen geldt de klachtenregeling.

De melding van een inbreuk gaat over een handeling of nalatigheid die voldoet aan 1 van de volgende voorwaarden:

- ze is onrechtmatig;
- of ze ondermijnt het doel of de toepassing van de regelgeving.

De klokkenluidersregeling is niet van toepassing op meldingen waarvan de bekendmaking niet is toegelaten o.w.v. de veiligheid van het land, geclassificeerde gegevens, de bescherming van het beroepsgeheim van advocaten en van het medisch beroepsgeheim, de gerechtelijke beraadslagingen en het strafprocesrecht.

Wanneer bescherming tegen represailles

Elke vorm van represaille naar aanleiding van een melding of openbaarmaking is verboden. Een represaille moet breed bekeken worden en kan gaan om schorsing, ontslag, onthouding van bevordering, discriminatie, verandering van taken/arbeidsplaats, negatieve evaluatie.... De bescherming tegen represailles is onbeperkt in de tijd.

Individuele melders krijgen bescherming tegen represailles als de melders gegronde redenen hadden om te geloven dat de gemelde informatie op het moment van melding juist was. Wie opzettelijk of bewust onjuiste of misleidende informatie meldt, geniet geen bescherming. De bescherming geldt wel als de melder te goeder trouw onjuiste informatie over inbreuken heeft gemeld.

Personen die anoniem een melding hebben gemaakt of informatie over een inbreuk openbaar hebben gemaakt en later toch worden geïdentificeerd, krijgen ook de bescherming van het verbod tegen represailles. In het geval van openbaarmaking moet hierbij aan specifieke voorwaarden voldaan zijn (zie meldingskanalen).

Zolang het bestuur niet op de hoogte is dat een personeelslid een klokkenluidersmelding heeft gemaakt bij een extern meldingskanaal of via openbaarmaking, kunnen maatregelen tegenover dat personeelslid niet gezien worden als een represaille. Het bestuur was immers niet op de hoogte van de melding of openbaarmaking. Pas wanneer het bestuur op de hoogte is kan er een causaal verband zijn tussen de represaille en de klokkenluidersmelding.

Zodra een melder aantoont dat hij een melding of openbaarmaking heeft gemaakt over een inbreuk en schade heeft geleden, verschuift de bewijslast naar degene die verantwoordelijk is voor de represaille om aan te tonen dat die represaille op geen enkele wijze verband houdt met de melding of de openbaarmaking.

Procedure

Bij ontvangst van de melding wordt deze geregistreerd in een register. Indien beschikbaar worden volgende gegevens bijgehouden: naam melder, contactgegevens en functie van de melder, naam van de facilitator of derden die verbonden zijn met de melder, en die het slachtoffer kunnen worden van represailles in een werkgerelateerde context, naam en functie betrokken persoon en informatie over inbreuken betrokken persoon, naam getuigen, schriftelijke meldingen, stemopnames en schriftelijk verslag van mondelinge meldingen.

Het meldkanaal verstuurt binnen de 7 kalenderdagen na ontvangst van de melding een ontvangstbevestiging aan de melder. Uitzonderingen hierop:

- de melding is binnen die termijn afgehandeld, dan bezorgt het meldkanaal feedback aan de melder;
- de melder verzet zich uitdrukkelijk tegen het krijgen van een ontvangstmelding;
- het krijgen van een ontvangstbewijs brengt de identiteit van de melder in gevaar.

Om het single-audit-principe te respecteren, wordt bij ontvangst van een melding steeds gevraagd of de melding ook elders werd gedaan bv. bij Audit Vlaanderen.

Het meldkanaal onderzoekt de melding en geeft er gevolg aan. De juistheid van de informatie wordt nagegaan. Eventueel wordt bijkomende informatie opgevraagd bij de melder, tenzij het over een anonieme melding ging.

Het inschattingsformulier van Audit Vlaanderen (zie bijlage) wordt als leidraad gebruikt voor de behandeling van meldingen.

Een strikte neutraliteit wordt in acht genomen bij de behandeling van meldingen. De melding wordt niet behandeld door een persoon die betrokken is bij de feiten waarop de melding betrekking heeft.

Na het onderzoek worden de gepaste maatregelen genomen als het meldkanaal vermoedt dat het een inbreuk betreft.

Het meldkanaal geeft binnen de 3 maanden feedback aan de melder over de maatregelen die gepland of uitgevoerd zijn en de redenen hiervoor. De termijn van 3 maanden wordt als volgt bepaald:

- ofwel termijn van 3 maanden te rekenen vanaf de dag waarop het meldingskanaal de ontvangstmelding heeft verstuurd;
- ofwel, als geen ontvangstmelding werd verstuurd, 3 maanden nadat de periode van 7 dagen nadat melding is gedaan, is verstreken.

Er wordt geen informatie vrijgegeven die afbreuk doet aan het intern onderzoek, of die het onderzoek of de rechten van de betrokken persoon schaadt. De betrokken persoon is hier de natuurlijke persoon of de overheidsinstantie die de melder aanduidt als de persoon aan wie de inbreuk wordt toegeschreven of met wie die persoon in verband wordt gebracht.